

Giovanni Armillotta

**Almanaku i kategorisë së dytë
(1930/2008–09)
dhe i futbollit shqiptar**

*Almanacco della Serie B
(1930/2008–09)
e del calcio albanese*

Copyright © MMIX
ARACNE editrice S.r.l.

www.aracneeditrice.it
info@aracneeditrice.it

via Raffaele Garofalo, 133 A/B
00173 Roma
(06) 93781065

ISBN 88-548-2585-7

*I diritti di traduzione, di memorizzazione elettronica,
di riproduzione e di adattamento anche parziale,
con qualsiasi mezzo, sono riservati per tutti i Paesi.*

*Non sono assolutamente consentite le fotocopie
senza il permesso scritto dell'Editore.*

I edizione: giugno 2009

Indice

<i>Paraqitje</i>	9
<i>Presentazione</i>	17
<i>Prefazione</i>	25
Società albanesi di calcio e cambi di denominazione.....	33
Stadi e colori sociali di alcuni Club.....	40
<i>Parte I. Quadro generale dei massimi tornei del calcio albanese</i>	43
Albo d'oro del Campionato Nazionale (Serie A–Klasa 1).....	43
Albo d'oro della Coppa d'Albania	47
Albo d'oro della Supercoppa d'Albania.....	49
Vincitori della Spartachiade Nazionale	51
Allenatori titolati	53
Albo d'oro del Campionato di Serie B (Klasa 2)	59
Albo d'oro dei Campionati di Serie C (Klasa 3) e Serie D (Klasa 4). 61	
Altri tornei nazionali	63
<i>Parte II. Serie B (Klasa 2)</i>	67
Campionati vinti e promozioni in Serie A.....	67
Finali e spareggi per il primo posto	68
Secondi posti assoluti	69
Retrocessioni	70
Anni Trenta	73
Anni Quaranta	75
Anni Cinquanta	77
Anni Sessanta	87
Anni Settanta	95
Anni Ottanta	105
Anni Novanta	117
Anni Duemila	133
Quadro sinottico delle società di Serie B per decenni	147
Formazioni vincenti e calciatori campioni di Serie B	159
Stemmi attuali.....	169
Stemmi trascorsi	175
Bibliografia.....	183
Carta dell'Albania	186

Paraqitje
nga Armand Plaka

Giovanni Armillotta, miku i çmuar i shqiptarëve

Për të prezantuar këtë libër, i cili trajton një çështje të veçantë, ndoshta do ishte më mirë të flisnim pak për autorin.

Nga miqtë e shumtë e figurat që Shqipëria numëron ndër shekuj e mijëvjeçarë — duke ia nisur që nga Perandor (Çezari) Oktavian Augusti (që studioi në Apoloni) e deri tek Lord Bajroni, nga Gustav Majer deri tek Edith Durham, e duke vazhduar më tej — me ato nga Italia, që për ne është kaq e afërt, dhe që gëzon kaq shumë simpatizantë, është për kohët tona edhe Dr. Giovanni Armillotta. Vepra e tij ndërkohë po bëhet shembull i dashurisë ndaj Shqipërisë e shqiptarëve në kohët moderne, ku poliedriciteti i njohjeve e interesave të tij të gjera, e kanë bërë që të ngjasojë me një tjetër figurë, shumë të njohur për historianët tanë: gjermanit Eduard Schnitzer, i njohur dikur ndryshe edhe me emrin Mehmet Emin Pasha (që nga viti 1870, këshilltar i guvernatorit të Shqipërisë Veriore, Ismail Haki Pasha).

Armillotta, edhe ai gjithashtu me origjinë të largët gjermane, është Doktor i Shkencave Politike në Universitetin e Pizës dhe Doktor në fushën e kërkimeve (PhD) historike, institucioneve e marrëdhënieve ndërkombëtare mbi Azinë dhe Afrikën Moderne e bashkëkohore në Kaljari. Bashkëpunon me organet më të njohura italiane dhe ndërkombëtare të informacionit historiko-politik si: “L’Osservatore Romano” e përditshme e Qytetit të Vatikanit; «Affari Esteri» organ tremujor nxitur nga Ministria e Jashtme Italiane; «Rivista Marittima» periodik mujor i Marinës Ushtarake, botuar për herë të parë në vitin 1868; «Oriente Moderno», themeluar në vitin 1921, i Institutit për Lindjen ‘C.A. Nallino’ në Romë; si dhe me organe të tjera dhe gazeta të përditshme të ngjashme.

Është njëri ndër dy të vetmit studiues italianë që shkruan në të njëjtën kohë në tri revista që merren me çështjet e gjeopolitikës: «Eurasia», «Imperi» dhe «Limes». Është një interpret i shkëlqyer i politikës së jashtme dhe i marrëdhënieve ndërkombëtare. Ka qenë i vetmi studiues jo-shqiptar që ka vënë firmën e parë në numrin e parë, vitin e parë, të «The International Journal of Albanian Studies» të Universitetit prestigjioz të Kolumbias në Nju Jork, drejtuar nga Shinasi A. Rama (vjeshtë 1997). Bashkëpunon gjithashtu edhe me «Relaciones Internacionales» të Universitetit të La Platës (Argjentinë) me «Balkanistica» të Universitetit të Mississippit (ShBA), dhe me «Nuova Storia Con-

temporanea» që botohet në Romë. Nga viti 2002, ai ka përruar tek «Limes» një lëm të ri studimi, të pashkelur më parë, që lidhet me gjeopolitikën, duke iu referuar (përveç të tjerave) ngjarjeve të mëdha futbolistike e sportive në aspektin ndërkombëtar. Kontributet e tij janë sjellë në shqip kryesisht në formën e përkthimeve, sidomos nga Benik Dizdari, dhe janë publikuar në gazeta të ndryshme shqiptare; por nuk mungojnë edhe gazetarë e studiues të tjerë, të cilët janë bazuar për artikujt e tyre në studimet e hulumtimet e zellshme e plot realizëm të doktorit italian në arkivat këtej e përtej Atlantikut.

Dr. Armillotta ka lindur në Foggia, qytet i Krahinës së Puljës, rajoni italian më i afërt me Shqipërinë. Është rriur e ka jetuar në Manfredonia deri sa mbushi 19 vjeç, për t'u transferuar më vonë në Universitetin prestigjioz të Pizës, ku ka marrë mësim nga Mjeshtër me emër, në fushën e afrikanistikës siç është dhe Prof. Vittorio Antonio Salvadorini, juristja Prof. Annamaria Galoppini, historiani Prof. Maurizio Vernassa, etj.

Dr. Armillotta mban dhe dekoratën e Ushtrisë Italiane “Dëftesa e Meritave”, pasi ai ka qenë nën armë në periudhën 14 qershor 1977 deri më 8 qershor 1978, duke u inkuadruar në regjimentin e 13-të *Pinerolo* (në Avellino–n) me gradën e nënoficerit (*caporal–maggiore*). Regjimenti 13-të italian *Pinerolo* çliroi Strugën e Maqedoninë Perëndimore me popullsi shqiptare nga serbomëdhenjtë (prill 1941). Regjimenti i 13-të ishte e vetmja njësi luftimi italiane në Ballkan, e cila u dekorua në Flamur me Medaljen e Artë të Vlerave Ushtarake të spikatura që mbartte diçiturën «Ocrida, Bilishti, 8–18 prill 1941». E ngjyrat e regjimentit të 13-të, në fakt janë kuq e zi, ashtu sikurse dhe ngjyrat e flamurit shqiptar.

Njëri nga nderet më të veçanta që ai rendit në karrierën e tij të gjatë, është dhe letra me falenderime e urime, që shkëlqesia e tij, Mbreti Norodom Sihanuk i Kamboxhias, i shkroi më 14 qershor 2002 për kontributin e përkushtimin e tij në nxjerrjen në dritë të një vëllimi të konsiderueshëm historik e dokumentar mbi “Kmerët e Kuq” që tronditën botën me krimet e tyre në vitet 1970–1979.

Në prill 1987, Dr. Armillotta pranoi postin e Sekretari të Presidencës që iu ofrua nga Komisioni e Çështjeve Kushtetuese të Dhomës së Deputetëve (Parlamenti Italian, gjatë legjislaturës së 9-të të tij).

Pasioni për Shqipërinë

Por si nisi i gjithi ky pasion për “Vendin e Shqipeve”? — Në shtator të vitit 1969, i ati i Dr. Armillotta, Emiddio (shpallur i humbur më

23 gusht 1997), ndërsa kthehej nga një udhëtim në Lindjen e Mesme, i sjell të birit një radio të vogël, e cila — në Itali në fund të viteve '60 — ofronte të njejtat emocione, mund të themi, që një djalosh i ditëve të sotme ndjen kur navigon në internet. Por gjatë udhëtimit, radio duket se kishte pësuar ndonjë goditje të vogël: në fakt Giovanni, asokohe akoma adoleshent, ia doli të kapte gjithsesi valët e transmetimeve të Radio Tiranës, si në shqip ashtu dhe ato propagandistike në italisht, anglisht, e në gjuhë të tjera.

E ashtu, i dhënë pas futbollit, ai ndjek gjithë kureshtje një ndeshje që akoma dhe sot e kësaj dite, e kujton me nostalgji: e para ndeshje futbollit që ai dëgjoi në valët e saj, ishte ajo mes 17 Nëntorit dhe Ajaksit të Amsterdemit, që përfundoi me rezultatin 2-2 (me gola të Josif Kaxanxhi 58' 1-2 dhe të Medin Zhegës 87' 2-2), e vlefshme për 1/16 finale e Kupës së Kampionëve, zhvilluar më 16 shtator 1970, e komentuar nga radiokronisti legjendë, Ismet Bellova. Një takim tjetër që ai e kujton po me aq nostalgji e kënaqësi, ishte dhe ai mes Besës së Kavajës e Fremad Amager të Kopenhagenit (0-0; 27 shtator 1972, i vlefshëm për Kupën e Kupave), që regjistroi për herë të parë në historinë e futbollit shqiptar në arenën ndërkombëtare, kualifikimin e një ekipi shqiptar drejt fazës 1/8 finale (pasi në ndeshjen e kthimit, ajo përfundoi 1-1 dhe golin e barazimit, d.m.th. të kualifikimit, e shënoi Nimet Merhori).

Ndërkohë, interesi i tij për historinë dhe politikën e jashtme — falë edhe një biblioteke të pasur, trashëguar nga familja e tij — i referohet në fakt disa viteve të mëparshme, që lidhen me tërheqjen e vazhdueshme të një djaloshi të ri ndaj një realiteti plotësisht të panjohur e mistik (përse jo, butaforik shpeshherë) që vinte nga Lindja, duke i dhënë kësisoj impulset e para të interesimit ndaj një vendi “ekzemplar” (ia vlen të kujtojmë këtu se Dr. Armillotta nuk është madje as ndonjë arbëresh).

Në arkivat e tij sportivë — përbërë nga statistika e artikuj gazetareskë (e jo vetëm) — Dr. Armillotta kishte vënë re se shqiptarët merrnin pjesë disi rrallë në gara e kompeticione të ndryshme sportive ndërkombëtare, por kur ishin prezentë, tentonin të arrinin rezultate dinjitoze dhe të përftonin kësisoj një prioritet të lartë. Edhe në politikë, për Dr. Armillottën dukej se vihej re i njejtë fenomen. Asokohe akoma në një moshë fare të re (18-vjeçare), ai kërkonte të shpjegonte qëndrimin e një shteti-parti komunist, që ishte në të njejtën kohë, antisovietik, anti-amerikan, e madje, as shumë pranë Pekinit (pasi në ato kohë, opinioni ndërkombëtar që mbizotëronte, ishte ai se Shqipëria ishte filokineze), pasi në radio, “Kina popullore” nuk mburrej me të madhe e nuk i

lihej hapësirë aq shumë, siç ndodhte në rastin e miqësisë shqiptare me Bashkimin Sovjetik, apo me partitë e tjera komuniste përtej “Perdes së hekurt”, me besnikët më të largët të Moskës në botë.

Qysh nga ai moment, Dr. Armillotta ia nisi të konsultohet me çfarëdo lloj materiali që ai gjykonte me vlerë për studimet e tij rreth Shqipërisë, dhe dëgjonte me durim e vëmendje të madhe, rregullisht transmetimet në italisht e shqip të Radios së vetme shtetërore në Shqipëri. Nga gjysma e dytë e viteve ’70, ai kuptoi se vetëm duke hyrë vetë në kontakt me burimet e brendshme, thujtë të pakalueshme (gazeta, traditat e shkruara, publicistika, letërsia, gjuha dhe kultura) mund t’i jepej mundësia për të zbuluar kufinj të rinj. Vendos duke ia nisur nga viti 1976 e në vazhdim, të “bombardojë” gazetën «Sporti popullor» (sot «Sporti Shqiptar»), Federatën Shqiptare të Futbollit dhe Komitetin Olimpik Kombëtar Shqiptar me letra të ndryshme duke i kërkuar statistika, foto, emra futbollistësh, gazeta, libra, etj.

Kush e di se çfarë do të mendonin funksionarët e futbollit shqiptar, kur në vitin 1980, Dr. Armillotta propozon të zhvillohet një ndeshje përkujtimore me Argjentinën apo me Brazilin, ose dhe me Gjermaninë Perëndimore apo Italinë, dhe ndoshta edhe me Uruguajin, për të celebruar 50-vjetorin e FSHF-së. Në të njëjtin vit, Dr. Armillotta organizoi në Pizë një turne universitar tenisi me rastin e 60 vjetorit të themelimit të Shoqërisë sportive 17 Nëntori (sot Sportklub Tiranë), dhe bëri të mundur edhe organizimin e një fotoekspozite në Tiranë.

Dr. Armillotta këmbëngulte se dashuria e shqiptarëve për sportin ishte, kujton doktori, ndoshta unikale në llojin e saj, duke u bërë kësajsoj edhe, le të themi, “kali i trojës” për “të pushtuar” një vend të mbyllur më shumë për arsye historike, se sa ideologjike: shumë kanë qenë edhe vuajtjet që shqiptarët është dashur të heqin përgjatë shekujve: le të sjellim ndërmend, thotë diku në një botim Dr. Armillotta, një herë të vetme, kufinj të aktualë të Shqipërisë... dhe përtej kësaj, me ulje-ngritje, nga të vetmit miq që kanë bërë diçka për të mbrojtur pavarësinë e saj, janë dhe italianët (kjo, më shumë dëshmohet gjatë kohës së Luftës së Ftohtë), siç është dhe rasti që Dr. Armillotta ka demonstruar në artikullin e tij në gusht 1999 me titull *Shqipëria në periudhën e shtetit socialist (1944–1991)*: e kjo rezulton në mënyrë eksplicite nga dokumentat e arkivat diplomatike ndërkombëtare.

Në fillim të viteve ’80, me emërimin e Besnik Dizdarit në postin e drejtorit të ri të gazetës «Sporti popullor», gjërat shkuan ashtu si dhe Dr. Armillotta shpresonte. Dizdari — një njeri me mentalitet të ri, kul-

turë e aftësi të spikatura menaxhuese, fjalë këto të shprehura nga vetë Doktorin italian për mikun e tij shqiptar — i përgjigjet letrave të tij, që tashmë thuhet ishin zverdhur nga pluhuri i harresës, dhe i jep udhë kësisoj, një këmbimi reciprok mesazhesh, materialesh, informacionesh, artikujsh, fotosh, librash e gazetash.

Ndërkohë, Dizdari e shoqëron mikun italian nga përtej detit, drejt kanaleve kryesore zyrtare (tejet hermetike asokohe) ka bëri që ai të ishte kështu dhe ndoshta, i vetmi qytetar perëndimor që në mënyrë private (theksojmë se Enver Hoxha akoma ishte gjallë) mundi të pritej nga mediat shqiptare si të ishte njëri prej tyre, e të shkruante për to lirisht e duke e prekur realitetin nga brenda. Duke mbajtur gjithnjë ndër mend leksionet e të nderuarit Prof. Henry Kissinger — Dr. Armillotta ishte kështu i vetmi artific i një diplomacie me “iniciativë individuale” me shtytje nga sporti, le të themi, e cila në periudhën 12 tetor deri më 2 nëntor 1991, e bën të vijë në Tiranë e të pritët edhe kryeministri i Shqipërisë në ato ditë të vështira, Ylli Bufi (9 qershor–10 dhjetor 1991), shoqëruar nga miqtë e tij të vjetër të redaksisë së «Sporti popullor».

Nga viti 1986 deri në fund të vitit 1997 (kur ai u bë edhe i pari që po shkruante për Shqipërinë në revistën «Affari Esteri» në prag të ngjarjeve shumë të dhimbshme për shqiptarët), Dr. Armillotta mbeti i vetmi që do ta trajtonte çështjen e saj gjithnjë në favor të Shqipërisë, si në nivel gazetaresk, ashtu dhe në atë të trajtimit kritik e eseistik.

Një vit më vonë, Dr. Armillotta u bë dëshmitar i tjetër nderi bërë atij nga ana e Prof. Andreas Maria de Guttry, për të marrë pjesë në cilësinë speciale të *guest discussant* në seminarin mbi *Kërkime mbi një sistem evropian të menaxhimit të konflikteve: rasti i krizës shqiptare të vitit 1997* (Pizë, Shkolla e Lartë e Studimeve dhe Kualifikimit “S. Anna”, 6–7 mars 1998). Leksioni në seminarin me temë — *Italianët mbi çështjet shqiptare. Shumë shqiptarë janë në dijeni të cektësisë të gazetarisë tonë italiane* — u publikua në gazetën shqiptare të New Yorkut, «Illyria News», (Nr. 877, 15–18 tetor 1998).

Dr. Armillotta u intervistua nga RAI për të folur si specialist i çështjeve shqiptare në kohën e krizës së Kosovës, më 14 mars 1998. Më pas, Armillotta fitoi dhe edicionin e dytë të *Premio Nazionale Lidhja 2003* me studimin e tij «*Realtà albanese*». *La rivista della transizione* (Frascineto, Cosenza, 18 qershor 2003). Çmimi prestigjioz u organizua nga Shoqata për kërkime Socio–kulturore K. Kastrioti — Biblioteka ndërkombëtare “A. Bellusci” — revista italo–greko–shqiptare «Lidhja», themeluar në vitin 1980 dhe drejtuar nga Atë Antonio Bellusci.

Cili është aktualisht Dr. Armillotta?

Aktualisht ai është drejtor përgjegjës për revistën shkencore në lëmin e historisë, politikës e gjeografisë «Africana», revistë për studime ekstraeuropiane, themeluar nga Prof. Salvadorini; «Africana» është njëra ndër të vetmet pesëmbëdhjetë periodikët italianë që konsultohet nga «Index Islamicus» e Universitetit prestigjioz të Cambridge në Angli. Ai, është dhe drejtori i revistës online (webzine) «Metodo» mbi arkitekturën, politikën ndërkombëtare, historinë dhe shkencën.

Armillotta është asistent në Fakultetin të Shkencave Politike (Universiteti e Pizës); dege: Histori dhe institucionet të Vendeve Afro-Aziatike, Antropologji kulturore, Histori e Vendeve Islamike, Histori e Afrikës, Histori e Amerikavet I dhe Histori e Azisë (Vit Akademik 2008–09). Ai shkroi në 2001 *Egitto. Affari esteri 1967–1986* (Edistudio, Pizë); në 2006 *La lunga strada verso la libertà. Prolegomeni alla storia di Estonia, Lettonia e Lituania* (La Biblioteca di Babele, Modica [Ragusa]); në 2007 *L'Angola e l'ONU. Dagli inizi della lotta di liberazione alla fine della guerra civile (1961–2002)* (Aracne, Romë); në 2009 *I Popoli europei senza Stato. Viaggio attraverso le etnie dimenticate* (Jouvence, Roma).

Sensacionet sportive të Dr. Armillotta-s

Sporti shqiptar i ka një borxh të madh doktorit italian. Studiuesi në fjalë për shembull, në një artikull të botuar në N. 44 (6 gusht 2001) të «Bota Shqiptare» (Roma, Gazeta e shqiptarëve në Itali) drejtuar nga Roland Sejko, demonstroi me fakte e dokumenta konkrete se Ymer Pampuri nuk ishte vetëm i vetmi rekordmen olimpik në Olimpiadën XX të Mynihut në Bavari, RFGJ, si të gjithë besonin, por ajo ngritje ishte e vlefshme për të fituar kështu titullin e kampionit botëror në stilin e forcës në peshëngritje (29 gusht 1972). Besnik Dizdari, pasi e verifikoi në rrugë zyrtare, e botoi këtë zbulim me bujë në faqen e parë të «Futbolli Shqiptar» N. 95 të datës 16 nëntor 2001, me titull: «Zbulim sensacional pas 29 vjetëve. Ymer Pampuri është Kampion i Botës! Papritmas zbulojmë se Shqipëria ka në histori, Kampionin e vet të vetëm të Botës. E vërteta historike e zbuluar nga Dr. Giovanni Armillotta», duke e nisur artikullin me fjalët e mëposhtme: «Nuk e zbulova unë, por Dr. Giovanni Armillotta nga Piza...».

Por nuk përfundon këtu. Duke vazhduar me botimet në faqet e «Bota Shqiptare», N. 138 (15 ottobre 2005), Dr. Armillottà zbuloi një

titull tjetër të madh ndërkombëtar në sportin shqiptar: i injoruar në atdheun e vet, ashtusikurse dhe i pari. Medalja e argjendit në Olimpiadën XIX të shahut në Siegen të Gjermanisë në vitin 1970, marrë nga Eqrem Konçi në tavolinë R2: Nënkampion olimpik! — Po kështu, në dhjetor 2006 doli në dritë në revistën «Imperi» (N. 9), një artikull i plotë që bënte fjalë për padrejtësinë e bërë ndaj përfaqësueses së Shqipërisë në Olimpiadën XX të Shahut në vitin 1972 në Shkup (ish-Jugosllavi, sot Maqedoni).

Armillotta on line për Shqiptarët

Aktivitetet e Dr. Armillotta-s zgjerohen duke i shfaqur punimet e tij edhe në internet në një mënyrë shumë efektive. Portalet e çelura prej tij dedikuar Shqipërisë e shqiptarëve, janë ndër më të konsultuarat ndër shqiptarët në mbarë botën. Ai ka trajtuar aty të gjitha temat që kanë të bëjnë me hulumtimet e veprat e tij në fusha të ndryshme, duke na zbuluar kësisoj shpesh gjëra të reja e të panjohura rreth historisë sonë, të re e të vjetër, heraldikës e simbologjisë, politikës, kulturës e sportit. Mjafton të përmendim këtu disa tema e cila duket se ka pasur shumë ndjekës e adhurues madje, që i janë referuar me besueshmëri të plotë materialeve të paraqitura prej tij.

Giovanni Armillotta on line për Shqiptarët — Tungjatjeta Shqipëri!

http://foreignaffairs.tripod.com/armillotta/index_al.html

A short history of Albania:

<http://www.geocities.com/ga57/albania/albania.html>

Le bandiere albanesi dal XIX secolo ad oggi (mbi flamujt shqiptarë):

<http://www.geocities.com/ga57/albania/flags.html>

A brief historical atlas of Albanian Motherland — Një atlas historik i shkurtër i Kombit Shqiptar:

http://foreignaffairs.tripod.com/armillotta/albania_mappe.html

The first liberation of Kosova [April 1941] — Military and Historical

Maps: <http://www.geocities.com/ga57/albania/kosova41.html>

Për futbollin, Official RSSSF Site Covering the History of Albanian Football from 1913 until the Present:

http://foreignaffairs.tripod.com/armillotta/albanian_cups.html

Për basketbollin, Albanian Basket in International Field:

http://www.geocities.com/g_armillotta/albania/albania_basket.html

Për volejbollin, Albanian Volley in International Field:

http://www.geocities.com/g_armillotta/albania/albania_volley.html

Për shahun: *Albania in World Chess Olympiads*:

<http://foreignaffairs.tripod.com/armillotta/chess.html>

Foto sportet dhe futbollit:

<http://foreignaffairs.tripod.com/armillotta/gallery.html>

<http://foreignaffairs.tripod.com/armillotta/football.html>

Ai bashkëpunon edhe me: «Futbolli» (Tiranë), «Futbolli Shqiptar Magazine» (Tiranë), «Gazeta e Re» (Prishtinë), «Sporti Shqiptar» (Tiranë), «Shqiptari i Italisë» (Romë).

Kontributet më të reja

Tek revista tjetër «Eurasia» N. 4 (tetor–dhjetor 2006), në një ese dedikuar origjinës së Europës, Dr. Armillotta vuri në dukje kontributet e dhëna nga perandorët romakë me origjinë ilire në shpëtimin e administratës e të gjeopolitikës perandorake nga fundi i epokës antike dhe fillimi i Mesjetës së hershme.

Përveç kësaj lexoni *Armillotta scopre altre cinque medaglie albanesi sconosciute* in: <http://albanianews.it/sport/060409-armillotta-scopre-altre-cinque-medaglie-albanesi-sconosciute>

E personalisht, mendoj se Giovanni Armillotta do të ishte kësisoj edhe një ndër miqtë më të mëdhenj i Shqipërisë në botë, ndër të gjithë ata që nuk janë me origjinë shqiptare.

Armand Plaka, gazetar profesionist, i diplomuar për gjuhë e kulturë gjermane nga Universiteti i Tiranës. Ka kryer disa studime pasuniversitare e trajnime në fushat e politikës, shkencave të komunikimit, diplomacisë etj.

Ka bashkëpunuar me të përditshme të ndryshme shqiptare si «Panorama», «Shqip», «Integrimi», dhe revistat periodike «Shqip», «Diplomacia» etj. Nga viti 2003 ai është anëtar i Qendrës për Marrdhënie Ndërkombëtare dhe Diplomaci.

Kontributi i tij është sidomos i spikatur në fushën e studimeve deontologjiko-mediatike; në trajtimin e figurave e fenomeneve të ndryshme, duke i vlerësuar ato në aspektin profesional gazetaresk, atë shkencor e historik. Ai është një njohës i mirë i kulturës e politikës së vendeve të Europës Qendrore e Lindore, të BE-së e të ish-republikave sovjetike.

Presentazione
di Armand Plaka

Giovanni Armillotta, amico prezioso degli albanesi

Per presentare questo libro dal singolare argomento, forse lo si fa meglio parlando dell'Autore.

Fra i tanti amici che l'Albania annovera nei millenni — da Cesare Ottaviano Augusto Imperatore (che studiò ad Apollonia) a Lord Byron, da Gustav Meyer a Edith Durham e via dicendo — l'Italia, a noi così vicina, ha ed ebbe tanti simpatizzanti del nostro Paese, ma mai nessuno può paragonarsi a Giovanni Armillotta. Le sue opere ed esempio di amore verso l'Albania e la poliedricità dei suoi vasti conoscenze ed interessi lo avvicinano ad un altro grande amico della nostra Patria, il tedesco Eduard Schnitzer, alias Mehmet Emin Pasha (dal 1870 consigliere del governatore dell'Albania settentrionale Ismail Haki Pasha)

Armillotta, anch'egli di lontane origini tedesche, è Dottore in Scienze Politiche (laureatosi a Pisa) e Dottore di Ricerca (PhD) in Storia, istituzioni e relazioni internazionali dell'Asia e dell'Africa Moderna e Contemporanea a Cagliari. Collabora con autorevoli organi italiani ed internazionali di informazione storico-politica: "L'Osservatore Romano" quotidiano della Città del Vaticano; «Affari Esteri» trimestrale promosso dal Ministero degli Esteri italiano; «Rivista Marittima» periodico mensile della Marina Militare dal 1868; «Oriente Moderno» fondato nel 1921, rivista dell'Istituto per l'Oriente 'C.A. Nallino' di Roma; e con diversi quotidiani.

È uno dei due soli studiosi italiani che scrive contemporaneamente sulle tre riviste di geopolitica: «Eurasia», «Imperi» e «Limes». È un fine interprete della politica estera e delle relazioni internazionali. È stato l'unico studioso non albanese a firmare sul Numero 1, Anno I, de «The International Journal of Albanian Studies» della Columbia University di New York, diretto da Shinasi A. Rama (autunno 1997). Collabora pure a «Relaciones Internacionales» dell'Università della Plata (Argentina), «Balkanistica» dell'Università di Mississippi (Stati Uniti d'America) ed a «Nuova Storia Contemporanea» (Roma).

Dal 2002 ha inaugurato su «Limes» un nuovo argomento di studio che collega la geopolitica ai grandi eventi internazionali calcistici e sportivi. I suoi contributi sono stati tradotti in albanese da Besnik Dizdari e pubblicati su varie testate della nostra Patria; e non mancano anche altri giornalisti e specialisti, i quali si sono basati per i propri ar-

ticoli su studi e ricerche appassionate e realmente oggettive del dottore italiano, condotte negli archivi da qui all'altra parte dell'Atlantico.

Armilotta è nato a Foggia, città della Puglia, la Regione italiana più vicina all'Albania. È vissuto a Manfredonia sino ai 19 anni per trasferirsi alla prestigiosa Università di Pisa, dove è stato allievo di maestri quali il grande africanista Prof. Vittorio Antonio Salvadorini, la giurista Prof.ssa Annamaria Galoppini, lo storico Prof. Maurizio Vernassa, ecc.

Congedato dall'Esercito Italiano con attestato di merito, è stato sotto le armi dal 14 giugno 1977 all'8 giugno 1978 nel 13° Reggimento *Pinerolo* (ad Avellino) col grado di caporal-maggiore. Il 13° Reggimento liberò Struga e la Macedonia Occidentale albanese dai granserbi (aprile 1941). Il 13° Reggimento fu l'unica unità combattente italiana nei Balcani ad essere decorata sulla Bandiera con Medaglia d'Oro al Valor Militare con la dicitura "Ocrida, Bilishti, 8-18 aprile 1941". Le mostrine del 13° sono rosse e nere come i colori della nostra bandiera.

Una delle maggiori soddisfazioni è la lettera di congratulazioni che Sua Maestà Norodom Sihanouk, re di Cambogia scrisse ad Armilotta il 14 giugno 2002 per complimentarsi per il suo saggio sui *khmer rossi* che sconvolsero il mondo con i loro crimini dal 1970 al 1979.

Nell'aprile 1987, Armilotta è stato segretario presso la Presidenza della Commissione Affari Costituzionali della Camera dei Deputati, (Parlamento, IX Legislatura).

La passione per l'Albania

Ma com'è nata la passione per "il Paese delle Aquile"? — Nel settembre 1969 il padre di Armilotta, Emiddio (scomparso il 23 agosto 1997), di ritorno da un viaggio nel Vicino Oriente gli portò una piccola radio, che — nell'Italia degli ultimi anni Sessanta — offriva quelle stesse emozioni che un ragazzo di oggi prova navigando in internet. Però durante il viaggio, la radio probabilmente subì qualche colpo: infatti Giovanni riusciva solo a captare le trasmissioni di Radio Tirana, sia in albanese che quelle propagandistiche in italiano, inglese, e nella altre lingue.

E così, appassionato di calcio, egli seguì con grande curiosità un incontro che ancor oggi ricorda con nostalgia: la prima partita di calcio che ascoltò fu 17 Nëntori-Ajax Amsterdam 2-2 (reti di Josif Kaxanxhi 58' 1-2 e Medin Zhega 87' 2-2), valida per i sedicesimi di finale della

Coppa dei Campioni e commentata il 16 settembre 1970 dal leggendario radiocronista Ismet Bellova. Un altro incontro che tuttora egli ricorda con piacere fu Besa Kavajë-Fremad Amager Copenaghen 0-0 (27 settembre 1972: Coppa delle Coppe), che per la prima volta nella storia qualificò una squadra albanese agli ottavi di finale (all'andata era finita 1-1 e la rete del pareggio, decisiva per la qualificazione, fu realizzata da Nimet Merhori).

I suoi interessi per la storia e la politica estera — grazie alla discreta biblioteca di famiglia — risalivano già a qualche anno addietro, di conseguenza l'attrazione di un ragazzo verso una realtà completamente sconosciuta e mistica (perché no, spesso teatrale) che arrivava all'Occidente non fecero altro che stimolarne la curiosità (ricordo che Armillotta non è nemmeno arbëresh).

Nei suoi archivi sportivi — composti di statistiche ed articoli (e non solo) — Armillotta notava che gli Albanesi partecipavano raramente alle competizioni internazionali, ma quando erano presenti coglievano dei risultati di grande dignità ed ottimo rilievo. Anche nella politica Armillotta rilevava ugual cosa. Allora ancora di età inferiore ai 18 anni, egli cercava di spiegarsi l'atteggiamento di uno Stato-Partito comunista che era allo stesso tempo antisovietico, antistatunitense, e nemmeno tanto tanto vicino a Pechino (allora la comune opinione internazionale reputava l'Albania filocinese), poiché in radio la Cina Popolare non era esaltata così come accadeva per l'Unione Sovietica nella Cortina di Ferro e negli stessi partiti comunisti occidentali, fino all'ultimo fedeli a Mosca.

Da quel momento Armillotta cominciò a consultare tutto il possibile sull'Albania, ed ascoltare regolarmente le trasmissioni in italiano e albanese della radio statale. Dalla seconda metà degli anni Settanta egli comprese che solo il poter entrare in contatto con le fonti interne pressoché inaccessibili (giornali, saggistica, pubblicistica, letteratura, lingua e cultura) poteva dargli la possibilità di scoprire nuovi confini. Decise dal 1976 in poi di "bombardare" letteralmente il giornale «Sporti popullor» (oggi «Sporti Shqiptar»), la Federazione Albanese del Calcio (*Federata Shqiptare e Futbollit*—FSHF) e il Comitato Olimpico Albanese (*Komiteti Olimpik Kombëtar Shqiptar*—KOKSH) con lettere richiedenti statistiche, foto, nomi dei calciatori, giornali, libri, ecc.

Chissà cosa pensarono i funzionari del calcio albanese quando nel 1980 Armillotta propose loro una partita commemorativa con Argentina o Brasile o Germania Federale o Italia o Uruguay per celebrare i

50 anni della FSHF. Lo stesso anno Armillotta organizzò a Pisa un torneo universitario di tennis in occasione del 60° anniversario della società sportiva 17 Nëntori (oggi Sportklub Tirana); ed inviò la foto-documentazione a Tirana presso la sede del club della capitale.

Armillotta riteneva che l'amore degli Albanesi per lo sport fosse, ricorda il dottore, l'unico (suo) "cavallo di Troia" per "invadere" un Paese chiuso più per motivi storici, che non ideologici: troppi gli inganni che gli Albanesi hanno subito durante i secoli, pensate alle attuali frontiere... e, fra alti e bassi, agli unici amici che hanno tutelato la loro indipendenza: gli Italiani (maggiormente nel periodo della Guerra Fredda), come Armillotta ha dimostrato nel suo articolo dell'agosto 1999: *L'Albania nel periodo dello Stato socialista (1944–1991)*: questo si avvale di documenti dimenticati dalla diplomazia internazionale.

Agli inizi degli anni Ottanta, con la nomina di Besnik Dizdari a nuovo direttore di «Sporti popullor» le cose andarono come Armillotta auspicava. Dizdari — uomo di larghe vedute a mentalità, cultura, *management* ed organizzazione, parole espresse dal dottore italiano nei confronti dell'amico albanese — rispose alle sue lettere ormai impolverate, e da lì prese il via un reciproco scambio di missive, materiale, informazioni, articoli, foto, libri e giornali.

Inoltre Dizdari indirizzò l'amico italiano verso canali primari ufficiali (assai ermetici a quel tempo) che fecero sì che egli diventasse l'unico privato cittadino occidentale (sottolineo che Enver Hoxha era ancora vivo) a poter essere accolto dai mass-media albanesi come un albanese e scrivere liberamente sulla loro stampa toccando la realtà dall'interno. Ormai — tenendo sempre presenti le lezioni del Prof. Henry Kissinger — Armillotta era stato artefice di una personale diplomazia ad "iniziativa individuale" di tenore sportivo, che fra il 12 ottobre ed il 2 novembre 1991, lo condusse ad essere accolto a Tirana in quei giorni difficili anche dall'allora Primo Ministro Ylli Bufi, e sia dagli Amici della redazione di «Sporti popullor».

Dal 1986 e fino al 1997 (quando fu il primo a scrivere d'Albania su «Affari Esteri» alla vigilia dei noti gravi fatti) Armillotta è sempre all'avanguardia sul tema a favore del nostro Paese, sia a livello giornalistico che saggistico.

L'anno dopo Armillotta ha colto l'alto onore concessogli dal Prof. Andreas Maria de Guttry di partecipare nell'ambito qualità di *guest discussant* al seminario *Alla ricerca di un sistema europeo di gestione dei conflitti: il caso della crisi albanese del 1997* (Pisa, Scuola Superiore di

Studi e Perfezionamento “S. Anna”, 6–7 marzo 1998). La relazione al seminario (*Gli Italiani sulle questioni albanesi. Molti Albanesi sono al corrente della superficialità dei giornalisti italiani*) — è stata pubblicata sul giornale albanese di New York, «Illyria News»: *Italianët mbi çështjet shqiptare. Shumë shqiptarë janë në dijeni të cektësisë të gazetarisë tonë italiane* (N. 877, 15–18 ottobre 1998).

Armillotta fu intervistato dalla RAI in merito ai gravi fatti del Còsovo il 14 marzo 1998. Più in là, Armillotta ha vinto la seconda edizione del *Premio Nazionale Lidhja 2003* con lo studio «*Realtà albanese*». *La rivista della transizione* (Frascineto, Cosenza, 18 giugno 2003). Il prestigioso Premio è organizzato dall’Associazione Ricerche Socio-Culturali “K. Kastrioti” — Biblioteca Internazionale “A. Bellusci” — Rivista italo-greco-albanese «Lidhja», fondata nel 1980 e diretta da Papàs Antonio Bellusci.

Gli impegni lavorativi di Armillotta

Attualmente è direttore responsabile di «Africana», rivista di studi extraeuropei fondata dal Prof. Salvadorini; «Africana» è uno dei soli quindici periodici italiani consultati dal britannico «Index Islamicus» della Università di Cambridge. Egli è pure direttore responsabile di «Metodo» webzine di architettura, politica internazionale, storia e scienze. Armillotta è cultore di Storia e istituzioni dei Paesi afro-asiatici presso la Facoltà di Scienze Politiche dell’Università di Pisa; componente di commissione d’esame degli ulteriori insegnamenti della Facoltà (anno accademico 2008–09): Antropologia culturale, Storia dei Paesi islamici, Storia delle Americhe I, Storia dell’Africa, e Storia dell’Asia. Nel 2001 ha scritto *Egitto. Affari esteri 1967–1986* (Edistudio, Pisa); nel 2006 *La lunga strada verso la libertà. Prolegomeni alla storia di Estonia, Lettonia e Lituania* (La Biblioteca di Babele, Modica [Ragusa]); nel 2007 *L’Angola e l’ONU. Dagli inizi della lotta di liberazione alla fine della guerra civile (1961–2002)* (Aracne, Roma); nel 2009 *I Popoli europei senza Stato. Viaggio attraverso le etnie dimenticate* (Jouvence, Roma).

Gli scoop sportivi di Armillotta

Lo sport albanese deve molto ad Armillotta. Lo studioso con un articolo apparso sul N. 44 (6 agosto 2001) di «Bota Shqiptare» (Roma, Il Giornale degli albanesi in Italia) diretto da Roland Sejko, dimostrò

con fatti e documenti concreti che Ymer Pampuri non fu solo primatista olimpico alle XX Olimpiadi di Monaco di Baviera (Repubblica Federale Tedesca), come tutti credevano, ma quella prestazione gli era valsa il titolo di campione del mondo della distensione (*forcë*) nel sollevamento pesi (29 agosto 1972). Besnik Dizdari riconobbe ufficialmente questa scoperta e aprì la prima pagina del N. 95 di «Futbolli Shqiptar» del 16 novembre 2001, intitolando: «Scoperta sensazionale dopo 29 anni. Ymer Pampuri è Campione del Mondo! Improvvisamente sveliamo che l'Albania ha nella storia un proprio e unico Campione del Mondo. La verità storica rivelata dal Dr. Giovanni Armillotta», iniziando l'articolo con le seguenti parole: «Non l'ho scoperto io, ma il Dr. Giovanni Armillotta di Pisa...».

Ma non è finita qui. Sempre su «Bota Shqiptare», N. 138 (15 ottobre 2005), Armillotta mise in luce un altro grande titolo internazionale dello sport albanese: ignorato in Patria come il primo. La medaglia d'argento alle XIX Olimpiadi di Scacchi a Siegen nel 1970 (ancora in Germania Federale) di Eqrem Konçi al Tavolino R2: vicecampione olimpico! — A proposito di questo sport, nel dicembre 2006 è apparso sul N. 9 di «Imperi» un saggio riguardante le ingiustizie commesse ai danni della Nazionale albanese alle XX Olimpiadi di Scacchi nel 1972 a Skopje (ex Jugoslavia, oggi Macedonia).

Armillotta on line per gli Albanesi

Le attività di Armillotta si allargano espandendo i suoi lavori anche su internet in maniera molto efficace. I siti dedicati alla nostra Patria, sono fra i più consultati dagli Albanesi di ogni parte del mondo. Egli ha trattato tutti i temi concernenti le proprie ricerche ed opere nei vari campi, facendoci in tal modo spesso scoprire questioni nuove e sconosciute della nostra storia, moderna e antica: dall'araldica alla simbologia, alla politica, alla cultura, allo sport. Basti qui rammentare alcuni link che sembra abbiano navigatori appassionati, anzi fanatici, e sono citati per l'eshaustività e la competenza del materiale da lui approntato.

Giovanni Armillotta on line për Shqiptarët — Tungjatjeta Shqipëri!

http://foreignaffairs.tripod.com/armillotta/index_al.html

A short history of Albania:

<http://www.geocities.com/ga57/albania/albania.html>

Le bandiere albanesi dal XIX secolo ad oggi:

<http://www.geocities.com/ga57/albania/flags.html>

A brief historical atlas of Albanian Motherland

Një atlas historik i shkurtër i Kombit Shqiptar:

http://foreignaffairs.tripod.com/armillotta/albania_mappe.html

The first liberation of Kosova [April 1941] — Military and Historical Maps: <http://www.geocities.com/ga57/albania/kosova41.html>

Per il calcio, *Official RSSSF Site Covering the History of Albanian Football from 1913 until the Present:*

http://foreignaffairs.tripod.com/armillotta/albanian_cups.html

Per la pallacanestro, *Albanian Basket in International Field:*

http://www.geocities.com/g_armillotta/albania/albania_basket.html

Per la pallavolo, *Albanian Volley in International Field:*

http://www.geocities.com/g_armillotta/albania/albania_volley.html

Per gli scacchi: *Albania in World Chess Olympiads:*

<http://foreignaffairs.tripod.com/armillotta/chess.html>

Poi altre due collezioni di fotografie calcistiche e sportive

<http://foreignaffairs.tripod.com/armillotta/gallery.html>

<http://foreignaffairs.tripod.com/armillotta/football.html>

Egli collabora alle seguenti altre riviste albanesi: «Futbolli» (Tirana), «Futbolli Shqiptar Magazine» (Tirana), «Gazeta e Re» (Prishtinë), «Sporti Shqiptar» (Tirana), «Shqiptari i Italisë» (Roma).

Nuovi contributi

Su «Eurasia» N. 4 (ottobre–dicembre 2006), in un saggio dedicato alle origini dell'Europa, Armillotta ha risaltato i contributi forniti dagli Imperatori romani d'origine illirica alla salvezza amministrativa e geopolitica dell'Impero romano fra la fine dell'Età Antica e l'inizio della epoca Altomedievale. Inoltre leggete *Armillotta scopre altre cinque medaglie albanesi sconosciute* in: <http://albanianews.it/sport/060409-armillotta-scopre-altre-cinque-medaglie-albanesi-sconosciute>

Penso che Giovanni Armillotta sia il più grande amico dell'Albania al mondo, fra tutti quelli che non sono di origini albanesi.

Armand Plaka, giornalista professionista, è laureato in Lingua e letteratura tedesca presso l'Università di Tirana. Ha svolto corsi post-universitari nei campi di politica, scienze della comunicazione, diplomazia, ecc.

Collabora a diversi quotidiani albanesi: «Panorama», «Shqip», «Integrimi», ed alle riviste «Shqip», «Diplomacia», ecc. Dal 2003 è membro del Center for International Relations and Diplomacy.

Il proprio contributo è dedicato particolarmente agli ambiti dei comportamenti deontologico–mediatici; allo sviluppo delle fenomenologie legate allo studio della fi-

gura professionale del giornalista negli aspetti scientifici e storici. Egli è un esperto di cultura e politica mittel–est–europee, dell’Unione Europea, e delle repubbliche dell’ex Unione Sovietica.